This is a level 3 Research Aid
first edited by Wiebe Reints as original_author on 2024-03-13
last edited by Wiebe Reints as original_author on 2024-03-13

Kunsthandel Van Lier

Abstract

Kunsthandel Van Lier werd in 1924 opgericht door Carel van Lier en handelde in kunstvoorwerpen en etnografica uit onder andere Afrika, Azië en Noord-Amerika. Na de Tweede Wereldoorlog is de handel nog kortstondig door zijn vrouw voortgezet, waarna de zaak uiteindelijk door Leendert van Lier (geen familie) werd overgenomen.

Geschiedenis

Carel van Lier (1897-1945) begon in 1924 een galerie in Laren en verhuisde drie jaar later naar Amsterdam. Kunstzaal Van Lier hield zich vooral bezig met moderne Europese kunst. Van Lier raakte echter ook in de ban van de esthetiek van de Afrikaanse beeldhouwkunst en houtsnijwerk. De tentoonstelling van zijn privécollectie Afrikaanse kunst in het Gemeentemuseum Amsterdam in 1927 beïnvloedde modernistische schilders. Al snel handelde Van Lier in Aziatische kunst, Afrikaanse beeldhouwkunst en etnografische voorwerpen uit de hele wereld (waaronder inheems Noord-Amerika). Deze werden verworven van particuliere verzamelaars in Nederland, aankoopreizen naar Londen, Parijs, Brussel en Antwerpen, en via zijn netwerk van relaties in de internationale handel in etnografische kunst, met name kunsthandelaar Charles Ratton in Parijs.

Vanwege zijn huwelijk met zijn niet-Joodse vrouw, Elisabeth van de Velde, genoot de van oorsprong joodse Carel van Lier tijdens de Tweede Wereldoorlog enige vorm van bescherming waardoor hij zijn kunsthandel kon voortzetten. In 1942 werd zijn handel uiteindelijk onder beheer gesteld, waardoor Van Lier zijn werk vermoedelijk niet meer kon uitvoeren. Van Lier werd in april 1943 door de Duitse bezetters gearresteerd vanwege zijn betrokkenheid bij het verzet. Na deportatie en een verblijf in verschillende concentratiekampen overleed Van Lier te Mühlenberg in maart 1945.

Kunstzaal Van Lier is na de oorlog nog enige jaren voortgezet door Elisabeth van de Velde, de weduwe van Carel van Lier. In 1949 verkocht zij de zaak aan Leendert van Lier (1910-1995, geen familie). Leendert van Lier zette de zaak voort en verkocht eveneens niet-Westerse kunst, Chinese keramiek en moderne Europese kunst. In 1954 verhuisde hij naar Utrecht en werden de zaken vanuit zijn huis gedaan. In 1961 zette Leendert van Lier zijn zaken voort vanuit het stadje Veere in de provincie Zeeland, waar liefhebbers van niet-Westerse kunst, zoals hoogleraar en verzamelaar Theo Van Baaren, hem wisten te vinden. Van Lier maakte regelmatig reizen naar Londen en Parijs om voorwerpen voor zijn handel te verwerven. Na zijn dood werd in 1997 zijn collectie etnografica geveild bij Christie's Amsterdam.

Herkomstonderzoek

Archiefstukken uit de periode van Carel van Lier en diens vrouw (1927-1948) bevinden zich in het RKD, evenals een aantal archiefstukken uit de periode Leendert van Lier (deze lijken betrekking te hebben op Europese kunst). Het overige archief is in bezit van de erven Carel

van Lier en de erven Leendert van Lier.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn tienduizenden cultuurgoederen vanuit Nederland in Duitsland terechtgekomen, zo ook objecten uit de collectie van Kunsthandel Van Lier. Een deel van deze objecten van Van Lier, die tijdens de oorlog aan het Museum für Völkerkunde werden verkocht, zijn na de oorlog naar Nederland teruggebracht en ondergebracht in de rijkscollectie. Zodoende maken ze deel uit van de Nederlands Kunstbeztit-collectie. Deze objecten zijn vindbaar op de website van de NK-collectie. In 2007 hebben nabestaanden van Carel van Lier een restitutieverzoek ingediend met betrekking tot deze objecten, waarna één object aan de familie is teruggegeven.

Related Aids

- *see also: De handel in objecten uit een koloniale context*
- *see also: Groote Koninklijke Bazar*
- *see also: Wereldmuseum Leiden*

Primary sources

Archief:

> RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis / Carel van Lier NL-HaRKD.0108
> https://rkd.nl/nl/explore/collections/108
> *Brieven en briefkaarten, voornamelijk van kunstenaars, en andere stukken over de periode 1927-1948*

Archief:

> RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis / Leendert van Lier NL-HaRKD.0065
> https://rkd.nl/explore/collections/65
> *Aantal uitnodigingen Kunstzaal van Lier, 1951-1953; aantal catalogi waaronder 'Mostra internazionale del Surrealismo', 1961; plakboek met foto's van werk van Bob Hanf; 2 foto's van kunstwerken, fotokopieën van brieven van onder anderen Eugène Brands, 1954-1955*

Secondary sources

Boek:

> Lier, Bas C. van. Carel van Lier: kunsthandelaar, wegbereider, 1897-1945. Bussum: Thoth, 2003.
> https://search.worldcat.org/title/902336725?oclcNum=902336725, ISBN 9789068683431, WorldCat 902336725
> *Biografie over Carel van Lier.*

Relevant Data

TO BE FILLED